

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 43/11
22.06.2011. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Невенке Важић, Анђелке Станковић, Веска Крстајића и Горана Чавлине, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Милом Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ж.П, због кривичног дела давање лажног исказа из члана 335. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз. 448/11 од 26.05.2011. године, подигнутом против правноснажних пресуда Општинског суда у Неготину бр. К. 142/09 од 28.10.2009.године и Апелационог суда у Београду Кж1 бр.2010/10 од 15.9.2010.године, у седници већа одржаној у смислу члана 422. став 3. Законика о кривичном поступку у одсуству уредно обавештених Републичког јавног тужиоца, окривљеног Ж.П. и његовог браниоца И.Р. адвоката из Н., дана 22.06.2011. године, донео је

П Р Е С У Д У

УВАЖАВА СЕ као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз. 448/11 од 26.05.2011. године и утврђује да је правноснажним пресудама Општинског суда у Неготину бр. К. 142/09 од 28.10.2009.године и Апелационог суда у Београду Кж1 бр.2010/10 од 15.9.2010.године повређен закон у корист окривљеног Ж.П. (члан 369. тачка 1. Законика о кривичном поступку у вези члана 335. став 3. у вези става 1. Кривичног Законика и члан 368. став 1. тачка 11. Законика о кривичном поступку).

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Неготину бр. К. 142/09 од 28.10.2009.године окривљени Ж.П. ослобођен је од оптужбе због два кривична дела давање лажног исказа из чл.335 ст.3 у вези ст.1 Кривичног Законика (КЗ) а применом члана 355. тачка 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП). Истом пресудом, одређено је и да трошкови поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Апелациони суд у Београду пресудом Кж1 бр. 2010/10 од 15.9.2010.године одбио је као неосновану жалбу Општинског јавног тужиоца из Неготина и потврдио пресуду Општинског суда у Неготину К. 142/09 од 28.10.2009. године

Републички јавни тужилац подигао је захтев за заштиту законитости Ктз. 448/11 од 26.05.2011. године, против наведених правноснажних пресуда због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП и повреде кривичног закона из члана 369. тачка 1. ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд уважи захтев за заштиту законитости и утврди да су овим правноснажним пресудама почињене наведене повреде одредаба кривичног поступка и кривичног закона у корист окривљеног Ж.П.

Врховни касациони суд је одржао седницу већа у смислу члана 422. став 3. Законика о кривичном поступку у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца, окривљеног Ж.П. и његовог браниоца И.Р. адв. из Н, на којој је размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев подигнут и по оцени навода и предлога изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Основано се у захтеву за заштиту законитости истиче да су побијаним правноснажним пресудама учињене повреде кривичног закона из члана 369. тачка 1. ЗКП у вези члана 335. став 3. у вези става 1. КЗ и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП у корист окр. Ж.П. кад је ослобођен од оптужбе због два кривична дела давање лажног исказа из члана 335. став 3. у вези става 1. КЗ.

Наиме, основано се у захтеву истиче да је погрешно правно становиште Општинског суда у Неготину и Апелационог суда у Београду изражено у нападнутим одлукама а по питању постојања кривичног дела давање лажног исказа из члана 335. став 3. у вези става 1. КЗ. Тако, у захтеву се наводи а исто произилази и из списка предмета, да нижестепени судови, не прихватајући одбрану окривљеног Ж.П, у чињеничном стању утврђују да је окривљени, саслушан као сведок у кривичном поступку, иако упозорен на последице давања лажног исказа и након што је положио заклетву, у два наврата дао лажан исказ али да те радње не представљају и кривично дело давање лажног исказа из члана 335. став 3. у вези става 1. КЗ јер то није било од значаја за одлучне чињенице у том поступку и у вези конкретне одлуке, пошто његов исказ није прихваћен, односно узет у обзир као доказ (пресуда Општинског суда у Неготину бр. К. 142/09 од 28.10.2009. године - страна 9. пасус 8. и страна 10. последњи пасус) односно да одлука у том поступку и није заснована на исказу сведока а овде окривљеног П. (пресуда Апелационог суда у Београду Кж. 1. бр.2010/10 од 15.9.2010. године - страна 3. пасус 1.).

Из списка предмета несумњиво произилази да је пред Општинским судом у Неготину вођен кривични поступак против окр. А.Н, радника Ш.у. из Н. у којој је запослен и овде окривљени а због кривичног дела проневера из члана 251. КЗ РС (касније, крив. дело је преквалификовано на кривично дело послуга из члана 252. КЗ РС). У том поступку, од стране истражног судије Општинског суда у Неготину а дана 26.11.2002.године, саслушан је као сведок овде окривљени Ж.П. и том приликом П. је, у битном, тврдио да је у више наврата видео да, у том предмету окривљени А.Н, за сопствене потребе (орање њива, извоз дрвета из шуме и чишћење снега) користи трактор власништво Ш.у. у Н. у којој су оба били запослени а да не зна ко му је из фирме и како то поверио. Овај исказ П. је поновио и на главном претресу који је одржан 16.07.2003. године.

Надаље, из списка предмета произилази, а што у чињеничном стању утврђују и нижестепени судови, да је П. у истом том предмету, у два наврата, поново саслушаван као сведок те је, након упозорења на последице давања лажног исказа и положене заклетве, дао лажне исказе утолико што је тврдио да у том поступку уопште није саслушаван од стране истражног судије него, дана 27.07.2004.године, да су му радници полиције донели бланко записник који је он потписао а други пут, дана 19.05.2006.године, да је записник био попуњен и он га само потписао.

И даље, нижестепени судови утврђују да је окривљени А.Н. пресудом бр. К.151/05 од 19.05.2006.године ослобођен од оптужбе због извршења кривичног дела послуга из члана 252. КЗ РС а да суд у тој пресуди наводи како исказ сведока Ж.П. није могао да цени ни у смислу да га прихвата ни да га не прихвата јер је „више пута саслушаван и сваки пут је давао различите исказе“ те из тога закључују „што значи да исказ тамо сведока а овде окривљеног Ж. није био од значаја за одлучну чињеницу при доношењу одлуке по том предмету“ (страна 9. последњи и страна 10. први пасус пресуде Општинског суда у Неготину), те „да његов исказ приликом доношења исте пресуде није прихваћен“ (страна 10. последњи пасус) односно и „што на истом исказу није засновао своју одлуку“ (страна 3. пасус 2. и страна 4. први пасус пресуде Апелационог суда у Београду).

Из изнетог несумњиво произилази да је погрешан став нижестепених судова изражен у нападнутим одлукама да искази сведока П. нису били од значаја за чињенице у поступку против окр. А.Н. и да исти не представљају два кривична дела давање лажног исказа из члана 335. став 3. у вези става 1. КЗ јер на њима није заснована одлука. Наиме, тачно је да није довољно у кривичном поступку (или под заклетвом), изнети било какву лажну чињеничну тврдњу да би се радило о овом кривичном делу. Неопходно је заиста и да се та лажна тврдња односи на битне и важне чињенице у погледу извршења дела и учиниоца у том конкретном поступку. У конкретном случају, чињенице које износи окривљени П. а саслушан као сведок у истрази су евидентно и битне и важне јер суштински терети окривљеног Н. за послугу. Када након тога окривљени, као сведок, (у два наврата), негира да је уопште саслушаван од стране истражног судије он тиме, посредно а суштински негира и тај свој исказ те тако у кривичном поступку, након што је положио заклетву, у односу на битне чињенице исказује лажно и следствено изнетом, у његовим радњама се стичу обележја кривичног дела давање лажног исказа из члана 335. став 3. у вези става 1. КЗ. За постојање овог кривичног дела није неопходно и да је на лажном исказу заснована судска одлука а како то погрешно закључује Апелациони суд. Овај услов је потребан за постојање основног облика дела из става 2. и у појединим ситуацијама према ставу судске праксе код тежег облика из става 4.члана 335. КЗ. Међутим,

код дела из става 3. битно је да је лажан исказ дат у кривичном поступку (или под заклетвом) и кривично дело је извршено оног тренутка када је окривљени дао лажан исказ, па је без утицаја чињеница да ли га је суд прихватио или не, те да ли је на њему засновао своју одлуку или није.

Како су међутим нижестепени судови, у оспореним одлукама, заузели правно становиште да описано лажно исказивање не представља два кривична дела давања лажног исказа из члана 335. став 3. у вези става 1. КЗ, то су тиме, у корист окривљеног, повредили кривични закон – одредбу члана 369. тачка 1. ЗКП у вези члана 335. став 3. у вези става 1. КЗ.

Истовремено, нејасни су и неразумљиви разлози које у прилог оваквог става износе нижестепени судови у оспореним одлукама те су оне самим тим захваћене и битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП.

Тако, у пресуди Општинског суда у Неготину – стр.9. пасус 8. а што прихвата и Апелациони суд у Београду – стр.3 пасус 1., се наводи: „по оцени овог суда имајући у виду став 5. члана 355 ЗКП-а, у кривичном поступку исказ сведока да би представљао кривично дело давања лажног исказа потребно је да исти исказ буде од значаја за одлучну чињеницу у том поступку а у вези донете коначне одлуке“, па је потпуно нејасно позивање на став 5. члана 355. ЗКП јер овај члан (који се односи на доношење ослобађајуће пресуде) уопште нема став 5. Уколико је у питању погрешна ознака назива закона који се примењује те је евентуално реч о Кривичном законнику (КЗ), на што би указивали наводи са стр.12. пасус 3. образложења исте ове одлуке где се наводи како је суд имао у виду став 5. члана 335. КЗ да учинилац који добровољно опозове лажан исказ пре него што се донесе коначна одлука може се ослободити од казне, и даље је нејасно и неразумљиво у каквој су вези иначе правилан став суда о неопходности да „исказ буде од значаја за одлучну чињеницу у том поступку“ са одредбом која говори о опозиву лажног исказа и могућности ослобађања од казне. Ово тим пре што окривљени и није опозвао лажан исказ нити је оптужен за кривично дело извршено у вези става 5. члана 335. КЗ, а могућност ослобађања од казне јасно несумњиво подразумева да се учинилац претходно огласи кривим а не да се ослободи од оптужбе како је то урађено правноснажном пресудом.

Стога је Врховни касациони суд уважио као основан захтев за заштиту законитости и у погледу навода о учињеној повреди кривичног закона из члана 369. тачка 1. ЗКП у вези члана 335. став 3. у вези става 1. КЗ и у погледу навода о учињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, не дирајући у правноснажну одлуку против које је захтев за заштиту законитости поднет.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 30. став 1. и члана 32. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 116/08), те члана 24. став 7. ЗКП а применом члана 425. став 1. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник

Председник већа

Мила Ристић,с.р.

судија

Бата Цветковић,с.р.